

Q.P. Code : 20041

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions carry equal marks.
 2. All questions are compulsory.
 3. Figures to the right indicate full marks to a sub questions.

- Q. 1 Attempt any two of the following.
- a) Review the financial relations between the center and the state. 10
 - b) Discuss on the demand of Autonomy of the state. 10
 - c) What is the impact of the changing nature of party system on center and state relations? 10
- Q. 2 Attempt any two of the following.
- a) Briefly write on Indian National Congress. 10
 - b) Discuss on the two regional parties : Akali Dal and Telugu desam 10
 - c) Explain the characteristics of 2014 general elections. 10
- Q. 3 Attempt any two of the following.
- a) Highlight on the Reservation related provisions in to the Indian Constitution. 10
 - b) How to overcome to Indian Communalism? 10
 - c) What are the causes of low participation of women in Indian politics? 10
- Q. 4 Attempt any two of the following.
- a) What is Criminalization of politics? How to overcome on Criminalisation of politics? 10
 - b) Briefly explain on 'Naxalism' 10
 - c) Explain the effects of Global Terrorism on India. 10
- Q. 5 Attempt any two of the following.
- a) Explain the nature of Indian federal system. 10
 - b) Write a note on Shivsena, a leading regional political party in Maharashtra. 10
 - c) Explain the Caste politics in India. 10

[वेळ: तीन तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
 2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) केंद्र व राज्य यांतील आर्थिक संबंधाचा आढावा घ्या. १०
 ब) घटकराज्यांच्या स्वायत्ततेच्या मागणीवर चर्चा करा. १०
 क) बदलत्या राजकीय पक्षपद्धतीमुळे केंद्र व राज्य यांतील संबंधांवर कोणता परिणाम झालेला आहे? १०
- प्र. २ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस विषयी विस्तृतपणे लिहा. १०
 ब) अकाली दल व तेलगु देसम या दोन प्रादेशिक पक्षांची चर्चा करा. १०
 क) २०१४ ची सार्वत्रिक निवडणूक विविध वैशिष्ट्यांसह स्पष्ट करा. १०
- प्र. ३ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) भारतीय राज्यघटनेतील आरक्षण संबंधीच्या तरतुदींवर प्रकाश टाका. १०
 ब) भारतातील जमातवाद नष्ट करण्यासाठी कोणत्या उपयोजना केल्या पाहिजेत? १०
 क) भारतीय महिलांचा राजकारणातील सहभाग अल्प असण्याची कारणे कोणती आहेत? १०
- प्र. ४ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण म्हणजे काय? राजकारणाच्या गुन्हेगारीकरणावर उपाययोजना सुचवा. १०
 ब) 'नक्षलवाद' या संकल्पनेवर सविस्तर भाष्य करा. १०
 क) जागतिक दहशतवादामुळे भारतावर झालेल्या परिणामांची चर्चा करा. १०
- प्र. ५ कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 अ) भारतीय संघराज्य व्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा. १०
 ब) 'शिवसेना' या महाराष्ट्रातील प्रमुख प्रादेशिक पक्षाविषयी टीप लिहा. १०
 क) भारतातील जातीय राजकारण स्पष्ट करा. १०
